

ELS IMPOSTORS

Pilar Romera

Columna

PILAR ROMERA
ELS IMPOSTORS

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2019
© PILAR ROMERA, 2019
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U., 2019
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2551-3
DIPÒSIT LEGAL: B. 15.079-2019
FOTOCOMPOSICIÓ: TONI CLAPÉS

www.columnnaedicions.cat

Aquesta obra ha comptat amb el suport de les Beques d'escriptura Montserrat Roig
del programa Barcelona Ciutat de la literatura
de l'Ajuntament de Barcelona.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic
I procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Albert

El gust de sang a la boca. Metà·lic. Amargant. Havia estat una nit molt llarga, aquella. Llarguíssima. Albert no en recordava cap altra així. Ni tan sols aquells vespres durant la guerra, eterns, quan l'aviació italiana bombardejava un cop i un altre Barcelona i, aterrida i angoixada, la gent es refugiava al metro, com escarabats que fugen de les ràfegues de llum que cau del cel. Ell, la família, els veïns, baixaven a l'estació del metro de Liceu, i sentia aquella por sorda i intensa que s'aferra a les entranyes i es cola al moll dels ossos. Aquella por que no et deixa pensar, que desconnecta el raciocini dels músculs que mouen el cos. Que fa que només actuis seguint l'instint més primari i principal. Sobreviure. Per sobre de tot. Per sobre de tots.

Bombes, i Albert amagant sota l'abric els pantalons pixats. Altre cop.

Dora agafant-lo fort de la mà.

Els pares amb aquella mirada perduda. Dues persones bones que mai haurien d'haver viscut aquell desastre.

La guerra.

Fins deu anys després no havia tornat a sentir aquell

terror irracional, fins a aquell moment, fins a aquest dia de maig. En aquesta cel·la. Amb aquesta gent.

Albert va empassar-se la saliva barrejada amb una mica de bilis i amb la llengua va notar com un queixal se li movia. No va voler tocar-se la galta tot i que la coïssor l'atordia. De manera infantil es negava a reconèixer el grau de les ferides. El que no es diu no existeix. Va tancar els ulls pensant que, si sobrevivia a aquella nit, un monstre increïblement més poderós i omnipotent que els records d'aquells bombardejos ja diluïts en el temps dominaria els seus somnis. Un monstre més per afegir a la llarga llista.

La claror de l'albada d'un dia de maig esplèndid, com solen ser a Barcelona els dies de primavera, va revelar la cel·la. El paisatge esmorteït que il·luminava escassament la llum groguenca de la bombeta de mínima potència que es balancejava penjada del sostre llardós en una oscil·lació inconnexa, s'estava retirant, i la claror que a poc a poc es colava pel finestró de mig arc fortament barrat a l'alçada del sostre mostrava, amb tota la seva cruesa, la monstruositat d'aquell soterrani, d'aquella cel·la pintada de gris que, ara ja ho sabia amb certesa, era l'entrada a l'infern.

Albert jeia de bocaterrosa a l'extrem esquerre de la cel·la. Al mig hi havia una taula senzilla de fusta i una cadira de bova. Una cadira com les que tenien els iaïos al poble, de fusta treballada i bova. Antiga però molt ben conservada, maca, inclús. Incongruent. Com un pallaso en un funeral. Discordant. Com un militar en una universitat. Improcedent. Com tot el que estava passant. Veure aquella cadira li havia fet més mal que els cops de puny a l'estómac. Que el cop de peu a la boca. Que l'orina que un policia gracioset li havia vessat per sobre.

La visió fora de lògica d'aquell objecte, innocent, tant del poble, tant de la infantesa, li va fer sentir una enyorança profunda, un sentiment dolorós que el va deixar esquinçat en aquell racó. Aquella cadira de bova havia resultat, a la fi, la tortura psicològica més efectiva.

—Joder, chico, cada vez os reclutan más gilipollas. Si no te hemos ni tocado —pausa— todavía... —Un dels policies, el més inclinat a pixar-se sobre els detinguts, el mirava sorneguerament des del llindar de la porta—. Si estás llorando como una niña que llama a mamá. Comisario Fuentes, estos criajos no tienen ni media hostia.

Va mirar el policia veterà que fumava parsimoniosament una cigarreta mentre el fum li feia mig aclucar els ulls.

—¡Ah! —sospirà—, ¿recuerdas cuando alojamos a los hombres del Pallarès? ¡Aquello sí que era trabajar con material de primera!

El comissari Fuentes, home rabassut, panxut i de bigoti abundós, cap gros, rodó i pelat, va fer una profunda pipada a l'Ideales alhora que aixecava les celles amb un gest a mig camí entre l'enyorament i el respecte. La veu profunda va sorgir alhora que expulsava el fum, i l'accent fortament català, occidental, tant semblant al del poble, va sorprendre Albert quasi tant com la incongruència entre aquell físic poc èpic i l'autoritat serena que emanava.

—Aquella gente tenía unos huevos como los de un toro. Llevaban media vida pegando tiros. La guerra, en Francia contra Hitler, luego el maquis. De vuelta de todo y con nada que perder. Gente áspera y currada. Gente dura.

L'altre policia va assentir amb un mig somriure.

—Si el mierda del Eliseo Melis no los hubiera delata-

do al director Quintela, hubieran podido hacer mucho mal. Estaban organizados y sabían lo que hacían. No parecían cenetistas sino comunistas. Muy disciplinados —va riure sorollosament—. ¡Buah! Y mira que le pegamos de hostias al Pallarès y no soltó prenda, el hijo de puta —Fuentes va assentir mentre feia una altra pipada—, que todos sabíamos que era el secretario general de la CNT. Hostias para parar un tren, le dimos. Pero no hubo manera de sacarle ni un mal nombre...

El fum feia filigranes a l'enlairar-se enmig de l'aire viciat i els tímids rajos de sol. Fuentes va assentir amb gravetat.

—Esteban Pallarès los tenía muy bien puestos. Listo y leal. Con principios. Y espabilado como era, sabía perfectamente que de esta celda no saldría vivo. Aguantó lo que aguantó porque no tenía ninguna esperanza de salir de esta. Y porque esta gente tiene una gran fe.

—¿Fe? No me jodas, Fuentes, ¡que son todos unos ateos y unos quemaglesias! —El policia pixaner estava atònit.

Fuentes el va mirar amb condescendència, mentre notava com la punxada habitual al duodè i el reflux àcid el feia panteixar de manera imperceptible. Va negar lleument amb el cap i va pressionar el pit a l'alçada de l'esòfag en un va intent d'aturar la cremor. «Ja noestic per a aquestes collonades», va pensar, i, en un segon, sense voler, va tornar als camps de fruiters del seu pare, a Seròs, a l'olor dels tomàquets de l'hort quan, de xiquet, els collia. Va tornar a pipar mentre pensava que l'enyor crema cent vegades més que una úlcera. I la mala consciència, mil.

Tranquil, tot això s'acabarà aviat. Has de fer el que toca. Ja queda poc.

Va seure a la cadira de bova, maleint-se per aquell

moment de feblesa, mentre de cua d'ull comprovava que Albert, arraulit al racó, escoltava atentament.

—No estoy hablando de la fe en Dios Nuestro Señor, ¡hombre! Sino de la fe inquebrantable en sus ideales. Equivocados y enfermizos, por supuesto —va precisar ràpidament. A Via Laietana els murs tenien orelles—. Esta gente tiene una fe indestructible en la posteridad. En la lucha de clases, en la utopia socialista, en la justicia, todas estas gilipolleces. Todos estos son unos iluminados más fanáticos que veinte curas juntos. Antes se dejarán descuartizar que delatar a un camarada. —Va panteixar una mica i a poc a poc va aixecar-se de la cadira—. Además, son conscientes de que si los trincamos no hay salvación posible. Lo que te decía, el Pallarès tenía claro que la había cagado. Aguantó el martirio lo más dignamente que pudo y no bajó la cabeza ni cuando lo fusilaron en el Campo de la Bota.

Fuentes va observar amb deteniment la cigarreta fumejant que aguantava entre el dit polze i l'anular i va etzibar una mirada metàl·lica que va travessar Albert al seu racó.

—A veces pienso —va aturar-se a pipar un altre cop mentre notava com una ira antiga anava creixent dins seu— que esos hombres son mártires. Como los mártires cristianos en el circo romano —va dirigir-se a l'altre policia que l'escoltava, atònit—. Piénsalo. Son hombres de fe que siguen un dogma y se dejan torturar por la causa. Contra eso es difícil luchar. Grandes contrincantes.

Va deixar la cigarreta sobre la taula amb cura i va agafar la cadira de bova fins a situar-la a dues passes d'on Albert tremolava. Va seure amb parsimònia. Va arreglar-se els camals dels pantalons i va allisar-se la camisa, arrugada i esquitxada de la seva sang.

«Etic cansat. Necessito un conyac i necessito una mica de mandanga. Acabem amb la comèdia».

—Vosotros, criaturitas. Tú y tus amiguitos de la universidad no les llegáis a los viejos camaradas ni a la altura del betún. ¿Por qué? Porque no habéis entendido de qué van las cosas por aquí. Esa gente se ha dejado media vida en los montes. En Francia. Os pensáis que sois unos guerrilleros por imprimir octavillas y colgar cuatro carteles. Todavía no hemos acabado de partiros la cara y ya estáis llamando a mamá.

Albert el mirava en silenci quan, d'improvís, Fuentes li va deixar anar un cop de peu als ronyons que el va fer encongir-se i arraconar-se encara més.

Es va aixecar i va fer un senyal a l'altre policia, que va sortir ràpidament de la cella. Va aturar-se al llindar de la porta.

—Voy a ver qué quiere Creix que hagamos con este y los otros desgraciados. Necesitamos el sótano para otras cosas más importantes. Franco llega en menos de un mes y hay mucho que limpiar. Barcelona está llena de desinfectos. Y ahora mismo, después del atentado contra el director, no hay que descartar nada. Nada de nada. Estoy harto de decirlo en el Gobierno Civil, pero nadie hace caso. En fin, voy a recomendar su traslado a la Modelo, a la quinta galería, con los políticos.

L'altre policia va riure sorollosament, mentre Fuentes sortia dedicant-li un darrer esguard que ballava entre el menyspreu i el que a Albert li va semblar una guspira de compassió. Un petit aclucar d'ulls. Albert va mirar com sortia, desconcertat.

L'últim que va sentir abans de tornar a pixar-se a sobre va ser la porta grinyolant desagradablement mentre es tancava, amb un so sec final, darrere el policia.

Bonaventura

El va despertar el so rítmic, exasperant, del telèfon. Només van ser uns segons de desconcert, del trànsit enutjós de la dolçor del son a la vigília inclement, humida, d'un matí de maig anormalment fred. Bonaventura va restar estirat al llit, tapat amb un llençol gastat i evidentment insuficient. Va allargar el braç i va notar el clot que el cos de Dora havia deixat al matalàs.

El so del telèfon va aturar-se abruptament i va sentir la veu de Laureano, un «¡Diga!» amb prou feines xiuxiuejat. Va esperar inquiet, com sempre que sonava el telèfon a deshores, preguntant perquè la trucada no fos la que ell no voldria haver de contestar mai. Laureano va esbufegar un «Espere un momento», mentre Bonaventura sentia el fregadís de les sabatilles apropant-se a la seva porta. Va contenir l'alè, com si aquest fet pogués d'alguna manera influir en els esdeveniments. Malgrat el fred, va començar a suar. Notava com les gotes s'anaven acumulant a les celles, que esdevenien, així, un absurd assut que pretenia contenir una riuada. Va restar immòbil, intentant evitar el desbordament, en va. Les gotes van començar a caure-li galta avall.

La remor de les sabatilles va ignorar la seva porta i no es va aturar fins a arribar al fons del passadís, al davant les habitacions de la família de Dora. Bonaventura va parar l'orella, però el xiuxiueig era tan lleu que resultava inintel·ligible i, malgrat que allà vivien els seus sogres i el seu cunyat, l'alleujament va provocar que tornés a caure, ja alliberat de la tensió, en una suau somnolència.

Va llevar-se una hora més tard, amb el cap embotoronat i una estranya sensació de desassossec. Dora havia marxat a trenc d'alba i encara no havia tornat. Va sagnar el cap i va pensar que les cues del racionament devien ser inhumanes, avui. Va rentar-se ràpidament i va vestir-se en un minut.

Es va passar les mans per la bata blava obligatòria per als bidells que duia sobre la camisa i el pantaló impecablement planxat. A Bonaventura la roba li lluià. Indubtablement era un home atractiu, d'una alçada destacable i amb molt bona planta. Prim però no escanyolit, i sobretot elegant. Molt elegant. Elegant en les maneres, elegant d'aquella manera innata que defugia qualsevol impostació. La seva pulcritud, a més, era extrema. Disposava de dos vestits complets, que conservava amb esscrúpul, i una camisa blanca per a cada dia de la setmana. Sempre lluià armilla i corbata. Les sabates llueïen malgrat l'inevitable atrotinament. En la higiene personal no era menys primmirat, i aquesta polidesa el feia objecte de l'admiració més o menys soterrada de les dones del seu voltant, admiració de la qual no era conscient o que deliberadament ignorava. Modulava la veu suaument i exhibia unes maneres exquisides que incrementaven el seu atractiu malgrat la cicatriu que li creuava la cara i li desfigurava una mica el rostre. Lluià una barba espessa que

dissimulava en part els estigmes i unes ulleres de pasta gruixuda que li donaven un aire distingit i en realitat ocultaven un ull sense visió.

Se'l tenia per un bon treballador malgrat que intentava no interaccionar gaire amb la resta del personal i encara menys amb els professors. A desgrat d'això, era atent i complaent amb tothom, eficient i diligent, però mai servil. La seva intel·ligència natural el feia destacar entre els seus companys malgrat el seu evident propòsit per passar desapercebut. Molts i moltes s'hi acostaven al caliu del seu innegable lideratge, però ell sempre, sempre, mantenia un punt de distància gèlida.

Tothom pensava que era modèstia i tímidesa. Però ell sabia que no era així.

No es podia permetre res de tot això.

No havia tornat a pensar en la trucada fins que no va sentir el telèfon altre cop. Es va posar tens al moment, però el so va durar poc. No hi va haver passes, aquesta vegada, però la inquietud, lluny d'esvair-se, va anar en augment i la intuïció fatal que alguna cosa estava passant li va fer venir basca. Va mirar-se al mirall mentre assajava un gest seriós i va sortir al passadís.

No havia encara fet dues passes que el va aturar una veu aguda.

—Ja era hora! No saps el que ha passat? —Laureano el mirava amb aquell menyspreu poc dissimulat que utilitzava amb el noranta per cent dels humans—. Han distingut el teu cunyat. El noi, Albert —va etzibar-li amb un to que volia semblar pesarós, però que resultava del tot inútil a la vista del mig somriure que s'escapava per sota del bigotet ral, a l'estil feixista—. Ja es veia a venir, això. Contra els teus sogres no es pot dir res —va fer una pausa dramàtica— aparentment —una altra pausa dra-

màtica—. Però el fill... ah! El noi aquest no és aigua clara, sembla que ha fet amistats poc afectes al règim.

Era notori que Laureano gaudia enormement veient la cara de Bonaventura i, triomfal, va deixar anar la bomba. Allò que des que havien iniciat la conversa estava desitjant explicar.

—Diuen que el té la politicosocial a la comissaria de Via Laietana. —Laureano amb prou feines podia dissimular el delict—. Ja ho sap, Dora?

Via Laietana. Brigada Político-Social. La temuda BPS. Bonaventura va mussitar una disculpa i va tornar a casa seva desencaixat. Records com cops de puny a l'estómac el van fer retrocedir deu anys. Va seure al llit notant com les cames li fallaven i com la ferida de la cara li bullia. Va treure's un mocador impol·lut de la butxaca i va eixugar-se les llàgrimes que li queien de l'ull dret. No és que plorés, és que d'ençà que l'hi havien buidat li supurava. Es va treure les ulleres i es va tapar la cara amb les mans mentre pensava en Dora, i se sentia terriblement mesquí, perquè el primer que li havia vingut al cap havia estat la lògica preocupació per saber quant de la seva vida passada podia haver esbrinat ella, i per tant quant i què coneixia Albert. La camisa començava a amarar-se-li de suor. Tothom sabia el que passava en aquells soterranis. Les tortures. Els assassinats.

Què sabia Dora. Què sabia Albert.

Què collons podia explicar Albert quan comencessin a collar-lo de debò.

Va passar la vista per aquella habitació pulcra, el menjador petit, la cambra, la cuineta diminuta, les habitacions que havien esdevingut una llar els darrers anys, i un cop més ho va fer com si fos el primer cop. Eren poc més de quaranta metres, però estaven nets i acabats de

reconstruir després que els bombardejos del 38 deixessin el vell edifici de la universitat molt malmès. Els habitatges dels bidells, al capdamunt de la torre cantonera amb Balmes, havien estat de les primeres parts a reconstruir-se, i un cop refets van resultar molt dignes, i a més de franc. A Bonaventura li agradava viure allà, per moltes coses, però sobretot per la presència de Dora, del seu somriure, de la seva llum. Ella havia aconseguit donar-li allò que ja pensava que no tornaria a tenir. Aquelles habitacions havien esdevingut la seva llar.

De vegades els records són un bàlsam i d'altres una maledicció. Un pes que t'impedeix avançar. Una rèmora repugnant que t'ancora. I Bonaventura en tenia massa. Va fer com sempre i va evitar pensar, sense gaire èxit, en altres temps feliços, en aquella altra vida, aquella altra casa, aquella altra dona.

Des de la finestra de l'habitació va observar, majestuosa, la torre esquerra que s'alçava al seu costat com l'illa de coneixement, de saviesa, de civilització on havia aconseguit tornar tot i que imbuït d'una altra essència, d'un altre esperit i un altre nom que el feia invisible als ulls dels seus iguals. Una realitat indigna i tèrbola que el llançava a estones a una desesperança sense fons i que al final l'atordia amb moments de resignació estoica que mai, mai el confortaven.

Aquell maig del 49, tancat en la seva habitació, el record d'Ignasi Roure tornà, vívid, incorrupte. Com si mai no hagués acabat de marxar. I és que, de fet, mai no ho havia fet. Si més no del tot. El record d'aquella vida pretèrita viscuda en la pell d'un altre. L'evocació d'un passat de vegades feliç, de vegades amarg, però sempre autèntic, li va fer ennegrir el pensament per l'òbvia comparació amb l'avui fal·laç, i que el va fer caure de nou en

el pou de la desesperació de qui identifica amb una certesa rotunda el moment exacte en què la seva vida comença a desintegrar-se.

Una lleu arcada el va retenir al llit. Ancorat en aquella realitat, en aquell univers fal·laç, hipòcrita, del qual no podia escapar, mentre un cop i un altre havia de reviure aquell passat fugisser que maldava per oblidar. Sempre present, entre tots ells, empudegant-los amb aquella olor de mort i desesperació, amb aquell regust de sang rància.